

شهر داراب از استان فارس و مرکز شهرستان داراب در جنوب ایران است. این شهر در سال ۱۳۸۵، تعداد ۱۰۰ هزار نفر جمعیت داشته است. شهر داراب، یکی از اولین شهر در ایران است که دارای سازمان آبرسانی بوده و بناه دارابگرد به عنوان یکیز اولین سازمان آبرسانی ایران شناخته می‌شود.

نام اصلی این شهر، دارابگرد است که به صورت‌های دارا، دارآب، داراب در نوشته آمده‌است. چند وجه تسمیه برای داراب بیان شده‌است. داراب یعنی پرآب یعنی شهر حاصل خیز یعنی شهر باغ مرکبات یعنی شهر رودخانه ها.

مسجد جامع این شهر، سومین مسجد به سبک جدید است. به علت موقعیت سیاسی و استراتژیک و اقتصادی شهر داراب، مهم ترین شهرستان در سطح کشور است. علاوه بر نام داراب که ساختار آن برگرفته از زبان پهلوی بوده و به دوران پیش از اسلام باز می‌گردد، بنا به روایتی، داراب، احتمالاً در اواخر حکومت ساسانیان و توسط زرتشتیان به عنوان منزلگاهی در جنوب و در مسیر عبور به سمت خراسان و ماوراءالنهر بنا شده‌است.

اشعار حکیم نزاری، وجود محله‌ای در بافت قدیمی شهر، کاوش‌های به عمل آمده از "دارابگرد" و "قلعه زرتشتیان"، و نیز کتیبه بعدست آمده، سنگ نگاره و کتیبه‌های پهلوی اشکانی در آنجا، حکایت از قدمت چند هزار ساله داراب دارد. همچنین علاوه بر وجود گورستانهای زرتشتی‌ها در اغلب روستاها و نیز وجود آتشکده‌های زرتشتی که دال بر قدمت تاریخی این منطقه‌است، نام برخی از روستاهای اطراف شهر داراب دارای ریشه پهلوی و اساطیری هستند، مانند: گونو، هشیوار، نصروان، برگان، بختاجرد و....

پس از اسلام قدیمی ترین اثر درون شهری داراب، مسجد جامع آن است که در سال ۷۵۰ هجری قمری بنا شده‌است. احتمالاً یاقوت حموی اولین جغرافیدانی است که از «داراب» به عنوان یکی از شهرهای منطقه جنوب یاد کرده‌است. حمدالله مستوفی «داراب» را از شانزده ولایت جنوب و مرکز ولایتی با توابعی چند دانسته که در آن مقدار فراوانی پرتقال، انگور، میوه و غلات به دست می‌آمده‌است. زین العابدین شیروانی، داراب را قصبه‌ای شهر مانند از توابع فارس و دارالملک فارس معرفی کرده و افزوده‌است که قریب به چهار هزار خانه دارد. آب داراب از کاریز تأمین می‌شود و مردمش همگی شیعه اند. اعتمادالسلطنه نیز آن را از قرای فارس دانسته‌است. برخی داراب را به علت پر آبی آن «دارآب» ثبت کرده‌اند که به معنای «فراوانی آب» می باشد.

داراب در قدیم چند بار به علت زلزله ویران شده‌است. در فرهنگ عامه داراب، داستانهای بسیاری درباره ویرانی داراب در یک زلزله عظیم و سکونت دسته‌ای از چادر نشین در آن، نقل شده‌است. این شهر از عهد صفویه رو به اعتبار گذاشته‌است.

قرائن و شواهد نشان دهنده این است که آبادانی و رونق شهر داراب از دوره صفویه به بعد بوده، که تقریباً تا اواسط دوره قاجاریه معماری و بافت هماهنگی را دربر داشته است. یادمانهای تاریخی بی‌شمار در این شهر، خانه های گلی و گنبدی شکل و کوچه های پیچ در پیچ، باغات پرجنب و جوش حکایت از آبادانی این شهر دارد. با توجه به همه این عوامل شناخت گذشته شهر داراب با عناصری چون میدانهای کوچک، مساجد و حمام‌های عمومی میسر می‌گردد. روی هم رفته شهر داراب دارای ۱۹ محله معتبر و مهم بوده است.

• اماکن تاریخی و تفریحی:

نقش شاپور داراب

آتشکده آذرخش داراب

شهر داراب گرد

مجموعه تاریخی نارنجستان داراب

آتشکده آذر جو داراب

قصر آیینه داراب

مسجد جامع داراب

مسجد سنگی داراب